1835. No. 69.

DRENTSCHE COURANT.

VRIJDAG, DEN 28 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, den 24 Augustus.

Heden heerschte een groote schrik ter beurze. Men had tijdingen uit Parijs van eergisteren ontvangen, volgens welke het ministerie van den markies *de Amarillas* te Madrid met geweld omvergeworpen en door eene provisionele Junta, onder voorzitterschap van den Gedeputeerde *Arguelles* (een liberaal), vervangen zou wezen.

— De heer *de Rebaudx* heeft zich, op aandrang van zijnen vriend *Gentebien*, wederom afgevaardigde verkiesbaar gesteld, ten einde de belgische vrijheid te helpen verdedigen, die, zegden zij, door de Ministers, op het voorbeeld der Fransche, denkelijk met beperkende wetten bedreigd zal worden.

LONDEN, den 22 Augustus.

Het Huis der Lords heeft besloten, om de belangrijke Ierssche kerk-bill voor de tweede maal te lezen en in committé te overwegen. Dit besluit is echter genomen met het uitdrukkelijke voorbehoud der Tory's, dat is van de groote meerderheid, om de bill te zuiveren van al zulke bepalingen, als welke geacht worden inbreuk te maken op de regten der gevestigde Kerk en derzelver bedienaren.

Het Huis der Gemeenten heeft zich in de laatste dagen weder hoofdzakelijk bezig gehouden met de Oranje-loges.

— Van de Kaap de Goede Hoop zijn geruststellende berigten, tot den 22sten Junij, ingekomen. Sedert de sluiting van het vredesverdrag met de Kaffers hoorde men nog slechts van enkele kleine invallen op de grenzen. Denkelijk zou de Gouverneur aan die stammen, welke in goede verstandhouding met de colonisten gebleven waren, een gedeelte der Adelaide-provincie afstaan. De onderscheiden stammen mogen, als voormaals, onder hunne eigen opper-hoofden blijven, maar zullen aan het Britsche regtsgebied onderworpen zijn.

— Den 23 Augustus. De moeijelijke toestand, waarin het Ministerie verkeert, uit hoofde van de krachtige houding, die het Huis der Lords heeft aangenomen, door de bill ter hervorming van de Gemeente-Besturen geheel en al te veranderen en de Ierssche kerk-bill insgelijks met eene volkomene omverwerping van derzelver grondbeginselen te bedreigen, heeft aanleiding gegeven tot onderscheidene geruchten nopens den weg, dien de Ministers thans zullen inslaan.

PARIJS, den 21 Augustus.

De prins *van Nemours* is, verzekert men, gisteren teruggekeerd naar Londen vertrokken.

— Gisteren hebben de Gedeputeerden hunne beraadslagingen ten einde gebragt over de nieuwe wet, betreffende de regtsplooging der Gezworenen. Dezelve is weder met eene vrij groote meerderheid, namelijk van 224 tegen 149 stemmen, aangenomen. De oppositie laten niet na, telkens weêr aan te merken, dat de partij der doctrinairs, met het doordrijven der door haar voorgedragene gestrenge verordeningen, zich zelve ten val zal brengen, doch dergelijke voorspellingen maken de overgroote meerderheid der ministerielen, welke geenszins schijnen te twijfelen aan den goeden indruk, dien de voorgedragene wetten, zoodra dezelve eenmaal behoorlijk zullen zijn uitgevaardigd, moeten maken.

De meerderheid heeft het beginsel aangenomen, dat de stemming der Gezworenen geheim behoort te wezen, en dat menig een daardoor moed zal worden ingeboezemd, om zijn pligt naar behooren te vervullen. Zij heeft zich niet laten afschrikken door de bedenking, dat zulks eene groote ongelegenheid konde baren, en dat dikwerf bij steden, die lezen noch schrijven konden, aan geene geheime stemming te denken was. Toen het er op aankwam, om het middel te bepalen, op welke de stemming zoude plaats hebben, is men niet eens kunnen worden, en heeft de meerderheid het besluit genomen, dat het bewind voorcerst de daartoe betrekking hebbende verordeningen zal voorschrijven, en dat dezelve in 1837 in eene wettelijke bepaling zullen worden veranderd.

— In Toulon heerscht nog eenige *cholera*, en men heeft opgemerkt, dat de terugkeerende vlugtelingen veel vatbaarder zijn voor de ziekte, dan de bevolking, die in de stad is gebleven.

— Het gerucht is in Madrid zeer algemeen verbreid geweest, dat het Bewind der Koningin met dom *Carlos* heeft willen onderhandelen, om door een huwelijk van Koningin *Isabella* met zijnen oudsten

soon, de partijen der Carlisten en Christino's te vereenigen, ten einde derzelver vereenigde krachten tegen de revolutionairen te kunnen wenden. Dit gerucht heeft krachtig medegewerkt, om de constitutionelen te verbitteren, en meer en meer tegen de Bewindslieden in het harnas te jagen. Dat aan dergelijk ontwerp in ernst is gedacht, is zeker, en het zelve wordt algemeen op rekening gesteld van den Minister *las Amarillas*, doch het schijnt ook even zeker, dat dom *Carlos* het aanbod, waarbij hij van het bewind zoude worden uitgesloten, heeft afgewezen, en dat de Ministers te Madrid het bedoelde gerucht nu op de stelligste wijze tegenspreken.

— De tijdingen uit Spanje worden meer en meer bedroevende. Te Mataro en op verscheiden andere plaatsen zijn nieuwe volksbewegingen ontstaan, onder het geschreeuw van: *Dood aan de monniken, aan de edelen, aan de rijken! Leve de vrijheid!* Te Taragona zijn de koninklijke Luitenant en de plaatsmajoor verworgd. Ook Valencia is het tooneel van vreesselijke uitspattingen geweest. Te Barcelona vermenigvuldigen zich de proclamatien; men roept er de ingezetenen te wapen om de Carlisten uit te roeijen en de volksbewegingen te ondersteunen. Saragossa wacht, tamelijk rustig, door eene Junta bestuurd, het antwoord op zekere aan de Regering gerigte vragen.

De troebelen te Valencia, den 6den en 7den dezer, zijn zeer hevig geweest. Het volk heeft talrijke gevangenen om politieke misdrijven uit hunne kerkers gesleept en de onmiddelijke uitspraak van hun vonnis geëischt, waardoor de militaire regtbank zich genoodzaakt zag zeven dezer ongelukkigen op staanden voet ter dood te doen brengen en de overigen naar Majorca te doen voeren.

Men schrijft uit Bayonne, den 17den dezer, dat het hoofdquartier van dom *Carlos* den 12den te Ordüna was, waar hij zelfs was aangekomen. Den vorigen nacht had de divisie der Christino's, onder *Beduja*, Pancorvo in stilte verlaten, waarna de Carlisten er waren binnengetrokken.

— Den 22 Augustus. Gisteren heeft de Kamer der Gedeputeerden geraadpleegd over de wet, betreffende het verleenen van pensioenen aan de weduwen en nageblevenen van de slagtoffers van den aanslag op het leven des Konings. Dezelve is met eene overgroote meerderheid aangenomen. Daarna zijn de beraadslagingen geopend over de onlangs voorgedragene wet, betreffende de drukpers. De heer *de Lamartine* heeft het eerst het woord gevoerd, en zich tegen dezelve verklaard. Heden zijn de beraadslagingen vervolgd.

— Uit berigten, van Regerings wege bekend gemaakt, blijkt als nu, dat de Carlisten tot het besluit zijn gekomen, om eene geregelde krijgsmagt naar Katalonie te zenden, ten einde eene kern te vormen, om welke de onderscheidene benden dezer partij zich kunnen scharen. Deze krijgsmagt bestaat uit vier battaillons. De bezetting van Pampelona heeft het niet gewaagd, om deze togt dier lieden te verhinderen. Zij zijn den 14den een klein plaatsje in de provincie Arragon doorgetrokken, den weg inslaande naar Huesca. De kapitein-generaal van Saragossa heeft met al de troepen, die hij konde bijeenbrengen, den 15den die stad verlaten, ten einde de Carlisten, zoo mogelijk, intehalen en slag te leveren.

Omtrent de krijgsverrigtingen in Navarre en Biscaye is men nog niet volledig onderrigt. Zodra *Cordova* het overtrekken van de Ebro door de Carlisten heeft vernomen, is hij naar Miranda opgebroken, en door *Iturralde* gevolgd en in het oog gehouden. Dom *Carlos* heeft zich in Ordüna gevestigd, en de troepen, welke Pancorbo hadden vermeesterd, weder tot zich geroepen, en sedert moet de Pretendent zich weder in de nabijheid van Bilbao hebben geposteerd.

Gisteren hebben de Spaansche en Britsche Gezanten, en nog andere leden van het corps diplomatique eene zeer langdurige conferentie gehad met de Ministers *de Broglie* en *Guizot*. Men beweert, dat de Spaansche Ambassadeur een courier heeft bekomen, met de stellige last, om onmiddelijk eene gewapende tusschenkomst te verlangen van de zijde van Frankrijk, als het eenige middel, om het Bewind der Koningin staande te houden, doch nieuwe gebeurtenissen hebben den stand der Spaansche aangelegenheden in geene geringe mate bemoeijelijkt. De terugwerking, welke men duchtte, heeft den 15den in Madrid plaats gehad. Aldaar is een opstand uitgebroken, waarvan het gevolg is geweest, dat de Ministers van hunne posten zijn ontzet; dat *Toreno* in tijds de vlugt heeft genomen, en de verdere Ministers door de opstandelingen in hunne huizen worden bewaakt; dat men het gezag van de jeugdige Koninginne *Isabella* nog heeft erkend, doch aan de Koninginne-moeder het regentschap ontnomen, en daarmede den President der Procuradores (Gedeputeerden) heeft bekleed. Zoo het schijnt heeft ook de Regentes de vlugt genomen; immers volgens de laatste berigten was hare verblijfplaats onbekend. Deze beweging heeft waarschijnlijk ten oogmerk, om de constitutionele vormen van 1812, of andere daarmede gelijkstaande, intestellen, en daardoor de scheiding te verhoeden, met welke die van Arragon, Katalonie en Valencia dreigen. Men ziet met groot verlangen nadere opheldering dienaangaande te gemoet.

Het zeggen is, dat de vraag omtrent eene regtstreeksche gewapende tusschenkomst weder bij het ministerie is opgeworpen, doch dat dienaangaande nog niets is beslist, dat men alleen last heeft gegeven, om voorloopig het aantal Fransche troepen aan den voet der Pyreneën aanmerkelijk te versterken.

TITIA BRONGERSMA,
OF HET
BEZOEK TE BORGER,
door H. Boom.

[Vervolg en slot van nr. 65.]

Den anderen morgen gaf *Titia* andermaal haar voornemen te kennen om de familie *Lenting* te verlaten en zich naar hare geboorte-stad te begeven, maar de gastheer verzocht onze dichteres zoo welmeenend en innemend, om nog eenigen tijd te vertoeven, en de overige leden des huisgezins voegden zoo eenparig hunne wenschen bij die des vaders, dat het haar onmogelijk was aan zulk eene verpligtende gulheid wederstand te bieden, vooral toen de jonge *Lenting* haar het genot voorstelde, dat zij genieten zoude, wanneer zij gezamenlijk de omliggende plantsen bezochten. En inderdaad, de dagen spoedden daarbenen in ongestoord genot; de stille landelijke morgen-stonden waren voor *Titia* onschatbaar; haar dichterlijk gevoel vond zoo veel voedsel in de vrije natuur, en voorzeker zoude menig dicht-stukje van het zalige haars verblijfs kunnen getuigen. Ook waren die morgen-uren zoo bijzonder geschikt om de brief-wisseling, welke zij met hare vrienden en bekenden onderhield, waaronder vooral *Smids* behoorde, geregeld voortlezetten. Dezen laatsten zond zij uit Borger een gedeelte van de scherven, welke de jonge *Lenting* uit de aarde onder de Hunne-bedden had doen graven, begeleid door eenen belangrijken brief dienaangaande en in welken zij de oudheids-kenner van haar gegeven [illegible]

[illegible] oplettendheid kennen, de vurige beminnaar van de geschiedenis, de man die geheel voor de wetenschappen leefde, de ziel der talrijke letterkundige genootschappen, welke vooral te Amsterdam, alwaar hij zich, zoo als wij vroeger aanmerkten, gevestigd had, bestonden, vond in deze groote stad meerder verzet voor zijne zucht naar kennis en geestelijke arbeid, dan in eene andere hoofdstad is aanranking, dan in zijne voormalige woonplaats Groningen, maar verwaarloosde voor het overige zijn eigenlijk vak, de geneeskunde, geheel en al. Ten uitersten welkom was hem derhalve de brief van zijne vriendin *Titia*, welke ter begeleiding van eenige bijdragen voor zijn kabinet van oudheden enz. verstrekte. Met de grootste voorzigtigheid werd het pak losgeknoopt, de ophelderende aanmerkingen van de geachte schrijfster nagelezen, en bij de beschouwing van de gebrokene nagh-kanneljes smaakte onze *Smids* een genoegen, hetwelk alleen de oudheid-kenner smaken kan.

Eindelijk naakte de dag van *Titia*'s vertrek. *Lenting* wilde zijne welsprekendheid niet andermaal aanwenden om de gevoelige jonkvrouwe tot een nog langer verblijf overtehalen; hij wist, bij ondervinding, dat de toek naar eigen haardsteê wel voor eene wijle tijds te verdooven is, maar toch zeer spoedig weer blijken van zijn aanwezen geeft, en dat het gulste ontmoal en onafgebroken genot niet in staat zijn, om ons dat gene te schenken, wat wij onder ons eigen dak, in den kring onzer dierbaarste betrekkingen, genieten.

Stil, in zich zelven gekeerd, maakte de jonge *Lenting* den reis-wagen gereed, waarmede hij zijne vriendin den volgenden dag haar Assen zoude brengen. Geheel andere gedachten bezielden [illegible] zich met dezelfde taak belastte. Toen schilderde zijne verbeelding hem de jonkvrouwe voor, die hij nog minder gezien had, en poogde hij, uit hare werken [illegible] te vormen, maar nu, nu laat hij dagen nabereiden in het gezelschap der dichteresse mogen doorbrengen, bij zoo vele zoete wandelingen zich op haar geestig onderhoud mogen verlaten en was met de meeste oplettendheid door haar behandeld; zij was de onbekende niet meer, en nu reeds zoude zij vertrekken!

Uit deze mijmeringen werd hij door de stem van *Titia* gewekt, die, met een papier in de hand, hem naderde en met opgeruimden blik uitnoodigde om haar in den huiselijken kring te volgen, als wanneer zij eenen brief, zoo even van haren Amsterdamschen vriend *Smids* ontvangen, zoude voorlezen, welke eene dankzegging voor de gezondene antiquiteiten en eenige daartrop betrekkelijke dichtregelen bevatte.

Met de meeste oplettendheid hoorde de familie *Lenting* den belangrijken brief voorlezen, eene oplettendheid, welke dubbel gescherpt werd door de achting, welke *Titia* haren vrienden voor dezen man had ingeboezemd, en die ook zeer goed te stade kwam, om *Smids* bekoopten en zaakrijken, hoewel vrij levendigen stijl; terwijl menige losse en geestige uitdrukking de hoorders in eenen vrolijken luim bragt. Van harte stemde *Smids* het genoegelijke des landlevens toe; de dichterlijke schildering, welke *Titia* hem daar van in haren laatsten brief gegeven had, was niet onverstaanbaar voor den man, die in de opdragt van zijne SCHATKAMER enz. aan den heer *Christiaan van Hoek* van diens buitenplaats zong:

Het lof van *Oudenhoek* is meer als eens gehoord,
En meer als eens heb ik dat heerlijk buitenleven,
Tot Loenen aan de Vecht, ten hemel opgeheven.
'K bekroone ook, meer dan één, uw jaar-getij, met wenschen
En stelde uw *Buitenrust* voor 't woelen veler menschen.

Laatstelijk bedankte *Smids Titia* hartelijk voor het bewijs harer vriendelijke oplettendheid in het overzenden van de voor hem zoo belangrijke scherven, schetste haar de vervoering, welke derzelver beschouwing hem geschonken had, en liet er eenige dichtregelen op volgen, welke hij in die oogenblikken ontboezemd had.

Eene Swabische lijk bus, te Borger uit den goond gedolven,
Sprak genoeg'e jonkvrouwe in dezer voege aan:
'K heb op een boerin, met mijn [illegible] gezeten,
Die melk, ja lellen in witheid ging te boven.
Uit treurig aarden vat is van een mond gekust,
Een mond, wiens vriendlijkheid men nooit genoeg kan loven,

'K zag mij, ô *Titia!* van heete tranen nat,
Terwijl een noordsche bruid mijn buik vol beenderen propte,
Daar zij, vóór 't lijk altaar, op keisel-steenen zat,
En 't minnaars assen uit verbrande kleederen klopte.

Zij scheen te stikken in haar droefheid, in haar rouw
En, in 't omhelsen van de graauwe Bus, te sterven,
Die zij, gekomen in het onbesnisd gebouw,
Nieuwsgierig opgraalt en beklaagelijk stoot aan scherven.

Foei, wreede wijsheid! daar ik nimmer dag-licht zag!
Daar ik, zoo zorgeloos, dook onder deze steenen,
Zeer, hier de Saks, de Deen, de woeste Zwabe lag;
Maagd! waar wilt zij nu met deze scherven heenen?
Leg neder, overdek de beend'ren en de fles,
En strek mij wederom een trouwe minnares!" (*)

Na zijne hartelijke groete aan de familie *Lenting*, waarvan *Titia* hem voorzeker alles goeds geschreven had, verzocht te hebben, eindigde *Smids* zijnen brief, met de belofte van zijne vriendin, in het volgende jaar, als het Gods wil was, met een bezoek te zullen vereeren.

De oude heer *Lenting* betuigde *Titia*, in aller naam, zijne erkentelijkheid voor hare aangename voorlezing. De avond werd verder vriendschappelijk doorgebragt, en *Titia*

(*) Eene reeds op dit vers door *T. Brongersma* gezonden, is voorhanden in hare *BRON SWAAN* bl. 9, terwijl op de vorige bl. gevonden wordt een rescript: *Loff op 't Hunnebed te Borger*, en bladzijde 129 een ander vers op de vermaakelijkheden van Bilder.

[illegible] haren gastheer en diens gade en kinderen in roerende bewoordingen, voor het zalig en stil verpoozen, dat zij in Borger in dun midden genaakt had, verzocht allen te Groningen, waar een even vriendelijk onthaal een ieder hunner ten allen tijde verwachtte, en begaf zich, met zonder aandoening, naar hare slaapkamer.

Bij het opgaan der zon stond *Titia* reeds voor het venster en zag den wagen al gereed staan; te gelijk werd er zacht op de deur geklopt en dit was voor haar een teeken dat het rijtuig gereed stond.

Er werd weinig gesproken. De oude heer *Lenting* besteeg met zijnen zoon, de reis behoeften en deed *Titia*'s [illegible] in den wagen plaatsen.

Toen alles gereed was, nam *Titia*, om alle treffende aandoeningen zoo veel mogelijk voortekomen, een kort afscheid, gaf haren achtingswaardigen grijzen vriend, zijne gevoelvolle echtgenoote en hunne kinderen een hartelijken afscheidskus; vuile, alen, toen de jonge *Lenting* aan de derde paarden de teugels minder liet, nogmaals hartelijk vaarwel! en bleef, toen het door allerga uit het gezigt verdween, even als haar gelijdar misschien doet, over de aangename dagen, die zich te Borger bij hare levensjaren hadden aangesloten. Te vergeefs was dan ook iedere poging, welke een van beiden soms aanwendde om een geregeld gesprek aanteknoopen en verder hadden bij *Assen* bereikt.

Hier wachtte de wagen reeds, die *Titia* naar Groningen zoude brengen, en, na eene kleine verwisseling, welke *Lenting* in der haast het opmerken, bedankte *Titia* haren vriend voor de talrijke beleefdheden, welke hij haar bewezen en voor de vele diensten, die hij voor haar op de verpligtendste wijze verrigt had; wenschte, dat hij een gunstig aandenken van haar mogt behouden en *Lenting* . . . sprak [illegible] haar een hartelijken kus en het stamelend woord vaarwel! die hij *Titia* toebragt; »*Lenting*" zeide deze, toen zij in den wagen stapte; »er is een band die gaat ga hopel, de tijd aan de eeuwigheid verbind — dat »is de vriendschap; zij wone immer in onze harten! — »*Lenting*, vaarwel!"

Heden overleed zeer voorspoedig van eenen welgeschapen zoon *Elizabeth Geertruij Groen*, geliefde echtgenoote van

J. KARSTEN, *Ontvanger*.

Assen, den 19 Augustus 1835.

Heden overleed, door Gods goedheid, mijne geliefde echtgenoote, *Aleverijntje Hunting*, van eene welgeschapene dochter.

A. HUNTING.

Eext, den 24 Augustus 1835.

Deze is strekkende tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

Burgemeester en wethouders der stad Assen brengen, bij deze, ter kennisse, dat het verbaal der toemeting van den turf tot huisbrand, door de ingezetenen opgegeven, ten invage ligt ter Gemeentehuize en ten huize van *Hendrik Bakker* op het Kloosterveen, Aannemer van de graving van dien huisbrand; — dat de gegraven huisbrand beloopt 120 dagwerk 39 stokken, en vermits die hoeveelheid, volgens verklaring van den heer Rijks-Ontvanger te dezer stede, is opgenomen met 32971 tonnen, en daarvan de Rijks belasting bedraagt *f* 1001- het aandeel, in die belasting verschuldigd op *f* 8 - 27½ of *f* 8 - 27½ per dagwerk; op *f* ¼ - 14 per ¼ dagwerk; op *f* 2 - 07 per ½ dagwerk, en op 21 cents per stok; worden de belanghebbende ingezetenen uitgenoodigd, om de door hen verschuldigde belasting van de door hen aangegevene hoeveelheid turf, naar deze berekening, aan den genoemden Aannemer, op zijne aanvrage, te voldoen.

En zal deze worden afgelezen en aangeslagen.

Assen, den 17 Augustus 1835.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

H. J. OOSTING.

Van wege Dezelven,

HEINSMA.

In de maand October aanstaande, op nader te bepalen dag en plaats, zal publiek aan de meestbiedende worden verkocht het BUITENGOED *LAARBERG*, met deszelfs aanhorigheden en daarbij behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen te Zuidlaren, in [illegible]

Die [illegible] gezegde [illegible] *uit de hand* te koopen, vervoege zich bij de eigenaresse mevrouw de weduwe *Servatius*, te Assen.

Op Maandag den 31sten Augustus 1835, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere approbatie, door Kerkvoogden der Hervormde gemeente te Ruinen, bij inschrijving en opbod worden aanbesteed,

1°. Het gedeeltelijk afbreken en wederherstellen der Kerk;

2°. Hetzelfde van de pastorij;

en wel elk afzonderlijk met de leverantie der daartoe benoodigde materialen.

Waarvan de bestekken, teekeningen en condities van af heden tot den dag der aanbesteding, in het gemeente-huis, voor de belanghebbenden ter lezing liggen.

Kerkvoogden voornoemd,

E. G. VAN HEEKEREN TOT ROSKEN, *President*.

J. M. DE VRIES, *Secretaris*.

PRIJS-COURANT DER NEDERL. EFFECTEN.

Amsterdam, den 25 Augustus.

Werk. Schuld 2½ pct. 53 à 54¼ | Kans-billetten . . . 70 à 70½
Dito 4 pct. . . . 101 à ½ | Amort. Syndikaat 69 à 69½

Te *Assen*, bij C. VAN GORCUM, *Provinciaalen Drukker*.